

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДЕРЖАВНИЙ ЗАКЛАД «ПІВДЕННОУКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ
ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ К. Д. УШИНСЬКОГО»**

**Навчально-науковий інститут фізичної культури спорту та спеціальної освіти
Кафедра спеціальної та інклюзивної освіти**

**МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ
ДО ПІДГОТОВКИ ТА ЗАХИСТУ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ (МАГІСТЕРСЬКОЇ)
РОБОТИ НА ЗДОБУТТЯ ДРУГОГО (МАГІСТЕРСЬКОГО) РІВНЯ ВИЩОЇ
ОСВІТИ**

**Освітньо-професійна програма «Спеціальна освіта (Логопедія)»
Галузь знань А Освіта
Спеціальність А6 Спеціальна освіта**

Рекомендовано до друку рішенням ученої ради Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського» (протокол № 13 від 30 квітня 2026 року)

Розробники:

Форостян О.І. - доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри спеціальної та інклюзивної освіти.

Соколова Г.Б. - доктор психологічних наук, професор кафедри спеціальної та інклюзивної освіти.

Форостян О.І., Соколова Г.Б. Методичні рекомендації до підготовки та захисту кваліфікаційної (магістерської) роботи на здобуття другого (магістерського) рівня вищої освіти зі спеціальності А6 Спеціальна освіта : Одеса, Університет Ушинського, 2026. 22 с.

Рецензенти:

Прохоренко Л. І. - доктор психологічних наук, професор, директор Інституту спеціальної педагогіки і психології імені Миколи Ярмаченка НАПН України.

Булгакова О. Ю. – доктор психологічних наук, професор, декан факультету дошкільної педагогіки та психології ДЗ «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського».

Методичні рекомендації розроблено для здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти зі спеціальності А6 Спеціальна освіта.

Висвітлено теоретичні, методичні та організаційні аспекти підготовки кваліфікаційної (магістерської) роботи кваліфікаційної роботи магістра, практичні поради здобувачам щодо написання й оформлення випускної роботи та її прилюдного захисту. Наведено зразки титульного аркуша, змісту, вступу, оформлення літератури, відгуку наукового керівника, рецензії на роботу тощо.

1. Вимоги до обсягу та структурних елементів кваліфікаційної (магістерської) роботи

Кваліфікаційна робота магістра – важливий різновид самостійної наукової роботи здобувачів вищої освіти, під час написання якої вони опановують методи та набувають умінь проводити наукові дослідження. Кваліфікаційна (магістерська) робота здобувач освіти завершує свою навчальну та наукову підготовку в університеті. Вона повинна засвідчити професійну зрілість випускника, виявити його загальнонаукову та спеціальну підготовку, уміння застосовувати здобуті в університеті знання для виконання конкретних наукових та практичних завдань. Основною вимогою до студентів є самостійне і творче виконання завдань кваліфікаційної (магістерської) роботи.

Атестація здобувачів вищої освіти другого (магістерського) рівня здійснюється на підставі оцінки рівня сформованості компетентностей випускників, передбачених освітньо-професійною програмою, та досягнення наступних результатів навчання:

Інтегральна компетентність: Здатність розв'язувати складні задачі дослідницького та/або інноваційного характеру у сфері спеціальної та інклюзивної освіти.

Загальні компетентності (ЗК):

ЗК-1 Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів).

ЗК-2 Здатність діяти соціально відповідально та свідомо.

ЗК-4 Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово

ЗК-5 Здатність спілкуватися іноземною мовою.

ЗК-6 Здатність приймати обґрунтовані рішення.

ЗК-7 Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК-8 Здатність застосовувати знання в практичних ситуаціях.

ЗК-9 Здатність генерувати нові ідеї (креативність).

ЗК-10 Здатність до проведення досліджень на відповідному рівні.

Спеціальні (фахові, предметні) компетентності (СК):

СК-1 Здатність здійснювати теоретичний, методологічний та емпіричний аналіз актуальних проблем спеціальної та інклюзивної освіти.

СК-2 Здатність розробляти та впроваджувати інноваційні методики і технології корекційно-розвивальної роботи з особами з особливими освітніми потребами (залежно від спеціалізації).

СК-3 Здатність здійснювати діагностико-аналітичну, корекційно-розвивальну, консультативну діяльність з урахуванням особливих освітніх потреб здобувачів.

СК-6 Здатність оцінювати межі власної фахової компетентності, приймати рішення та продовжувати навчання та/або підвищення професійної кваліфікації відповідно до наявних потреб і запитів.

СК-10 Здатність розробляти і реалізовувати наукові та/або освітні проекти у сфері спеціальної та інклюзивної освіти.

Міждисциплінарні зв'язки: навчальні дисципліни «Актуальні проблеми та методологія досліджень у спеціальній та інклюзивній освіті», «Переддипломна практика», «Наукова комунікація іноземною мовою», «Управління у сфері спеціальної та інклюзивної освіти», «Виробнича практика (логопедична в спеціальних та інклюзивних закладах дошкільної освіти)», «Виробнича практика (логопедична в спеціальних та інклюзивних закладах загальної середньої освіти)».

Опановуючи зміст навчальної дисципліни здобувач повинен дотримуватися принципів академічної доброчесності:

- самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю результатів навчання, атестації (для осіб з особливими освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їхніх індивідуальних потреб і можливостей);
- покликання на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей;
- дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права;
- надання достовірної інформації про результати власної навчальної (наукової, творчої) діяльності, використанні методики досліджень і джерела інформації.

Кваліфікаційна робота магістра – виконана державною мовою академічна праця на правах рукопису, підготовлена в друкованій та електронній формі. Атестацію здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти проводять у формі публічного захисту кваліфікаційної роботи.

Обсяг основного тексту кваліфікаційної роботи магістра (без списку літератури і додатків) залежить від специфіки галузі знань, спеціальності, характеру кваліфікаційної роботи магістра (теоретичного чи прикладного) і має становити не менше ніж **60 сторінок**.

Кваліфікаційної роботи магістра повинна мати такі основні **структурні елементи**:

- титульний аркуш;
- зміст;
- перелік умовних скорочень (за необхідності);
- вступ;
- основну частину;
- висновки;
- список використаних джерел.
- Додатки (за необхідності).

Титульна сторінка – перша сторінка кваліфікаційної роботи магістра призначена для попереднього ознайомлення з працею, тому важливо, щоб було коректно представлено відомості про роботу та її автора (*додаток А*). На титульній сторінці має бути вказано таке:

- назва закладу вищої освіти;
- назва інституту, кафедри, де виконано роботу;
- прізвище, ім'я та по батькові автора повністю;

- тема кваліфікаційної (магістерської) роботи;
- спеціальність (спеціалізацію);
- науковий ступінь, учене звання, прізвище та ініціали наукового керівника;
- місто і рік.

ЗМІСТ – це друга сторінка роботи, на якій відтворено назви основних змістових частин роботи із зазначенням їх початкової сторінки.

ПЕРЕЛІК УМОВНИХ ПОЗНАЧЕНЬ, символів, скорочень і термінів (у разі потреби). Якщо цього вимагає робота й автор використовує маловідомі скорочення, нові символи, позначення та ін., то їхній перелік може бути подано у кваліфікаційній роботі магістра у вигляді окремого списку, який розміщують перед вступом.

Перелік треба друкувати двома колонками, у яких зліва за абеткою називають скорочення, а справа – їх докладне розшифрування.

Основна частина кваліфікаційної роботи магістра має містити:

- вступ;
- розділи кваліфікаційної (магістерської) роботи;
- висновки;
- практичні рекомендації (за потреби).

Вступ - (від 2 до 5 сторінок) розкриває сутність наукової проблеми, її значущість, підстави і вихідні дані для розробки теми, стан розробленості, обґрунтування необхідності проведення дослідження.

У вступі необхідно зазначити актуальність обраної теми, мету, завдання роботи, обґрунтувати, її наукове та/або практичне значення, вибір предмета дослідження, надати коротку характеристику джерел та огляд літератури з обраної теми, визначити методи та способи вирішення поставлених завдань, зазначити на яких науковим заходах (конференціях) висвітлено результати дослідження.

Актуальність теми – обґрунтування вибору теми дослідження (зв'язок теми кваліфікаційної (магістерської) роботи із сучасними дослідженнями у відповідній галузі знань). Шляхом критичного аналізу та порівняння з відомими розв'язаннями проблеми необхідно обґрунтувати доцільність роботи. Висвітлення актуальності не повинно бути багатослівним, досить кількома реченнями висловити суть проблеми. Бажано в актуальності зосередитися на трьох основних частинах: 1) чому ця тема важлива і потребує розв'язання; 2) хто з авторів уже досліджував окремі питання цієї проблеми і що встановлено; 3) що у цій проблемі залишилося недостатньо дослідженим і потребує вивчення.

Мета і завдання відображають стратегію дослідження. Мета дослідження тісно пов'язана з темою кваліфікаційної роботи магістра та повинна чітко вказувати, що саме потрібно виконати в роботі; це запланований результат, якого необхідно досягти.

Об'єкт дослідження — процес або явище, що породжує проблемну ситуацію й обране для вивчення.

Предмет дослідження визначає тему кваліфікаційної (магістерської) роботи та міститься в межах об'єкта.

Методи дослідження — методи, використані для досягнення поставленої мети у кваліфікаційній (магістерській) роботі.

Практичне значення одержаних результатів може виражатися в різних формах, що визначається характером самої роботи.

Апробація результатів дослідження (наводяться дані щодо участі автора в конференціях, колоквиумах та щодо публікацій). Апробація результатів кваліфікаційної (магістерської) роботи є обов'язковою умовою допуску роботи до захисту.

Наприклад.

Робота складається із 3 розділів. Основний зміст викладено на 72 сторінках. Робота містить 12 таблиць, ілюстрована 3 рисунками. Список використаної літератури нараховує 88 джерел. Додаткову інформацію розміщено в 4 додатках.

Основна частина кваліфікаційної (магістерської) роботи складається з розділів, підрозділів, пунктів, підпунктів. Кожний розділ починається з нової сторінки, а підрозділ продовжує текст. У кінці кожного розділу автор подає стислі висновки про одержані наукові і практичні результати. У розділах та підрозділах роботи автор викладає результати власних досліджень з висвітленням того нового, що він вносить у розроблення проблеми. Виклад матеріалу має бути підпорядкований одній провідній ідеї, яку чітко визначив автор.

У розділах кваліфікаційної (магістерської) роботи має бути вичерпне і повно викладено зміст власних досліджень магістранта.

У розділах основної частини подають таке:

- огляд спеціальної літератури, зокрема джерел останніх років і літератури іноземними мовами;
- методи та організація дослідження;
- аналіз і результати власних досліджень автора.

Розділи кваліфікаційної (магістерської) роботи можуть бути поділені на підрозділи (нумерують арабськими цифрами. Нумерація складається з номера розділу і порядкового номера підрозділу, відокремлених крапкою).

РОЗДІЛ 1. У цьому розділі подають результати аналізу доступних літературних джерел та джерел інтернету з досліджуваної проблеми. Для написання першого розділу бажано використовувати план, що допоможе логічне розмістити проаналізований матеріал, а також чітко розподілити його за підрозділами. У цьому розділі використовують цитування авторів, які повинні бути оформлені згідно з вимогами. У кінці розділу подають короткий висновок до нього.

РОЗДІЛ 2. У розділі зазначають методи дослідження, а також подають їхню коротку характеристику.

Наприклад:

1. Аналіз та узагальнення даних наукової та методичної літератури.
2. Опитування (анкетування).
3. Педагогічні спостереження.
4. Педагогічний експеримент.

5. Методи математичної статистики.

Далі слід пояснити сутність кожного методу та доцільність його використання відповідно до завдань кваліфікаційної (магістерської) роботи.

Після цього автор кваліфікаційної (магістерської) роботи описує, як проходило дослідження, його етапи, короткий зміст і терміни кожного з них, вказує на контингент осіб, які брали участь у дослідженні, а також місце його проведення.

У кінці розділу подають короткий висновок.

РОЗДІЛ 3. У розділі присвячують експериментальним даним, які здобувач освіти отримав у процесі формувального експерименту в результаті впровадження експериментального чинника (нової методики, програми, засобів тощо). Для достовірного представлення отриманого матеріалу спочатку детально описують розроблену методику, а потім подають опис її експериментальної перевірки.

У кінці розділу подають короткий висновок до нього.

ВИСНОВКИ. У висновках мають бути викладені основні наукові та практичні результати, одержані в процесі дослідження. Висновки повинні відповідати поставленим завданням, бути стислими, конкретними, підтвержені цифровими даними (у разі наявності). Вони мають містити стисле викладення теоретичних і практичних результатів, які отримав автор кваліфікаційної (магістерської) роботи особисто у процесі дослідження, а також обґрунтування перспектив проведення подальших досліджень у цій галузі. Висновки повинні мати аналітичний узагальнений характер та не подаватися як анотація чи констатація.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ кваліфікаційної (магістерської) роботи формують в алфавітному порядку заголовків або прізвищ перших авторів. Бібліографічний опис списку використаних джерел у кваліфікаційної роботи магістра оформлюють згідно до Національного стандарту України за стилем ДСТУ 2015ДСТУ 8302:2015.

https://library.pdpu.edu.ua/images/pdf/pryklady_oformlennia_posylan_2015.pdf

Загальна кількість використаних для підготовки кваліфікаційної (магістерської) роботи інформаційних джерел має становити не менше ніж 40, серед яких повинні бути наукові видання та іноземні джерела. Посилання в тексті кваліфікаційної роботи магістра роблять у квадратних дужках з наведенням порядкового номера джерела у списку використаних джерел.

Бібліографічний опис використаного джерела має обмежуватися обов'язковою інформацією, необхідною для однозначної ідентифікації цього джерела.

ДОДАТКИ. Допоміжний матеріал, необхідний для повнішого сприйняття роботи, виносять у Додатки (наприклад, акти впровадження, результати тестування, документи, протоколи, анкети, комплекси вправ тощо). Додатки слід

позначати послідовно великими літерами української абетки, за винятком літер Г, Є, І, Ї, Й, О, Ч, Ь.

До додатків належить допоміжний матеріал, необхідний для повноти сприйняття кваліфікаційної (магістерської) роботи: проміжні формули і розрахунки; таблиці допоміжних цифрових даних; протоколи та акти випробувань, тестувань, обстежень, статистичного аналізу; листи підтримки результатів кваліфікаційної роботи магістра; інструкції та методики, опис алгоритмів, які не є основними результатами кваліфікаційної роботи магістра, описи комп'ютерних програм, використаних для розв'язання завдань дослідження тощо; ілюстрації допоміжного характеру; інші дані та матеріали.

Якщо результати досліджень упроваджено, подають документи у вигляді актів упровадження.

2. Етапи підготовки та виконання кваліфікаційної (магістерської) роботи

Підготовка та виконання кваліфікаційної (магістерської) роботи передбачає виконання таких етапів:

- вибір теми кваліфікаційної (магістерської) роботи;
- підготовка обґрунтування теми кваліфікаційної (магістерської) роботи;
- вивчення інформаційних джерел;
- складання плану роботи;
- підготовка теоретичної частини кваліфікаційної (магістерської) роботи;
- виконання практичної частини кваліфікаційної (магістерської) роботи;
- апробація отриманих результатів та формулювання висновків;
- підготовка інших частин кваліфікаційної (магістерської) роботи;
- підготовка та організація захисту;
- захист кваліфікаційної (магістерської) роботи.

Орієнтовний порядок підготовки та захисту кваліфікаційної (магістерської) роботи

№	Етапи підготовки кваліфікаційної роботи магістра	Терміни виконання	Очікуваний результат
1	Підготовчий етап: вибір теми, розроблення обґрунтування теми	до кінця листопада першого року навчання	Розгляд теми на кафедрі, де виконують роботу, затвердження теми на вченій раді інституту
2	Опрацювання об'єктної частини дослідження (теоретичний етап)	листопад – грудень першого року навчання	Складання списку інформаційних джерел, текст розділів
3	Експериментальний (емпіричний) етап	січень – травень першого року	Добір методів та методик дослідження,

	дослідження	навчання	проведення експериментальних досліджень, збір емпіричного матеріалу
4	Аналітичний етап	червень першого року навчання	Опрацювання результатів дослідження, підготовка висновків
5	Підготовка тексту кваліфікаційної роботи магістра	вересень – жовтень другого року навчання	Текст анотацій, вступу, розділів кваліфікаційної роботи магістра, висновків, оформлення списку використаних джерел
6	Попередній розгляд кваліфікаційної роботи магістра на кафедрі, де її виконували	у межах переддипломної практики (згідно з графіком)	Мультимедійна презентація, текст роботи в повному обсязі в електронному та друкованому вигляді, рекомендації кафедри щодо допуску до офіційного захисту (витяг з протоколу)
7	Рецензування кваліфікаційної роботи магістра	Перший тиждень грудня другого року навчання	Відгук наукового керівника, зовнішня та внутрішня рецензія
8	Оприлюднення кваліфікаційної роботи магістра	За 10 днів до захисту	Оприлюднення кваліфікаційної роботи магістра на офіційному сайті Університету Ушинського
9	Офіційних захист кваліфікаційної роботи магістра на засіданні Екзаменаційної комісії	За графіком Екзаменаційної комісії	Рішення Екзаменаційної комісії, підсумкова оцінка

Вибір теми кваліфікаційної (магістерської) роботи. Тему для дослідження обирають з низки тем, які пропонує кафедра спеціальної та інклюзивної освіти. При цьому здобувач освіти може самостійно запропонувати тему кваліфікаційної (магістерської) роботи, на основі напрямів наукових досліджень, які виконують у цій галузі (Додаток Б).

Тема кваліфікаційної (магістерської) роботи повинна бути актуальною,

становити науковий і практичний інтерес, відповідати обраній спеціальності. Усі теми кваліфікаційної (магістерської) роботи повинні бути новітніми; бажаним є зв'язок вибраної теми з майбутньою професійною діяльністю випускника; тема кваліфікаційної (магістерської) роботи повинна мати комплексний характер і передбачати одночасне розв'язання як наукових завдань, так і завдань практичного і прикладного характеру. Кваліфікаційна (магістерська) робота повинна враховувати подальшу перспективу дослідження обраної проблематики; слід обирати тему вузького спрямування, що сприятиме її глибшому дослідженню та висвітленню; робота повинна мати індивідуальний характер, хоча декілька робіт можуть висвітлювати різні аспекти однієї проблеми; не допускатиметься виконання кваліфікаційної (магістерської) роботи кількома магістрантами за однією або аналогічною темою.

На першому етапі відбувається вибір теми та опрацювання об'єкта дослідження, визначення мети й завдань роботи, обґрунтування актуальності теми, погодження обраної теми з керівником.

Підготовка обґрунтування теми кваліфікаційної (магістерської) роботи. Магістрант разом з науковим керівником готує обґрунтування теми кваліфікаційної (магістерської) роботи і подає його для затвердження на кафедрі та в деканат. В обґрунтуванні теми кваліфікаційної роботи магістра необхідно представити *актуальність теми, мету і завдання*, які заплановано реалізувати у процесі дослідження, *об'єкт і предмет дослідження, очікувані наукові результати* та можливе *практичне значення роботи*. В обґрунтуванні теми також зазначають методи дослідження, які будуть використані для розв'язання поставлених завдань, орієнтовну організацію дослідження (етапи виконання роботи) та шляхи впровадження отриманих у процесі виконання роботи результатів.

Обґрунтування тем кваліфікаційної (магістерської) роботи розглядаються на засіданні кафедри, де її виконують, та затверджують на вченій раді інституту у встановлені терміни.

Про результати досліджень з теми кваліфікаційної (магістерської) роботи студенти систематично доповідають на спеціальних семінарах і засіданнях кафедри.

Вивчення інформаційних джерел – наступний етап праці. Він складається з пошуку та опрацювання інформації за темою роботи. Формування джерелознавчої бази може ґрунтуватися на фонду бібліотеки (або електронному фонді) Університету Ушинського. Добираючи інформаційні джерела, доцільно також використовувати електронні фонди Національної бібліотеки України ім. В. І. Вернадського. Для детального вивчення наукових проблем галузі педагогічної освіти, корисним є ознайомлення з дисертаціями та авторефератами дисертацій, які захищені останніми роками за науковими спеціальностями 13.00.03 – корекційна педагогіка.

Складання плану роботи. На цьому етапі магістрант повинен сформулювати концепцію роботи, тобто власне розуміння сутності проблеми, визначити шляхи її розв'язання; скласти план виконання завдань дослідження та узгодити його з науковим керівником.

Підготовка теоретичної частини кваліфікаційної (магістерської) роботи. На цьому етапі необхідно глибоко та різнобічно вивчити досліджувану проблему, викласти теоретичний матеріал дослідження (результати аналізу наукової та методичної літератури) з метою характеристики наукового (науково-практичного) завдання, обґрунтування ідей та сутності явища, яке вивчають. На цьому етапі добирають методи дослідження та пишуть перший і другий розділи роботи.

Виконання практичної частини кваліфікаційної (магістерської) роботи. Якщо кваліфікаційної роботи магістра має експериментальний характер, на цьому етапі на основі попереднього вивчення передового педагогічного досвіду та аналізу літератури магістрант розробляє та впроваджує авторські методики і власні креативні ідеї, проводить вимірювання, тестування, опитування для збору та накопичення емпіричних даних. На цьому етапі планують проведення експерименту та пишуть третій розділ роботи.

Апробація отриманих результатів та формулювання висновків: аналіз і обробка отриманих даних, підготовка публікацій у наукових журналах і збірниках; участь у наукових конференціях, семінарах; участь у проведенні навчальних занять зі студентами молодших курсів тощо. Підготовка інших частин магістерської роботи: написання анотацій українською та англійською мовами; формулювання висновків, підготовка й оформлення списку використаних джерел, погодження усіх матеріалів кваліфікаційної (магістерської) роботи з науковим керівником.

Підготовка та організація захисту: перевірка кваліфікаційної (магістерської) роботи на кафедрі та отримання допуску до захисту; підготовка доповіді та презентації; попередній розгляд кваліфікаційної (магістерської) роботи на кафедрі, де її виконували; написання відгуку наукового керівника (додаток В); скерування на рецензування та отримання рецензії фахівця (зовнішньої) (додаток Г); проходження перевірки кваліфікаційної (магістерської) роботи на плагіат; подання повного комплексу документів до кваліфікаційної (магістерської) роботи секретареві Екзаменаційної комісії. Захист кваліфікаційної (магістерської) роботи відбувається публічно. Захист кваліфікаційної (магістерської) роботи проходить згідно з навчальним планом. Остаточну оцінку виставляють члени Екзаменаційної комісії на підставі рецензій та публічного захисту кваліфікаційної (магістерської) роботи.

3. Загальні рекомендації до оформлення кваліфікаційної (магістерської) роботи

Кваліфікаційну (магістерську) роботу оформлюють відповідно до таких правил:

- використовують текстовий редактор Microsoft Word: шрифт – Times New Roman, розмір шрифту – 14 pt;
- друкують на одному боці аркуша білого паперу формату А4 (210×297 мм) через 1,5 міжрядкового інтервалу;
- текст кваліфікаційної (магістерської) роботи необхідно друкувати, залишаючи поля таких розмірів: ліве – 25 мм, праве, верхнє, нижнє – 20 мм.

Під час написання кваліфікаційної (магістерської) роботи слід орієнтуватися на чинні стандарти у формулюванні назви, поданні рисунків, таблиць, формул, складанні списку літературних джерел тощо.

Назва кваліфікаційної (магістерської) роботи має бути, якщо можливо, короткою (5-8 слів), відповідати спеціальності, вказувати на сутність проблеми, яку досліджують, предмет та мету дослідження. Допускатиметься додавання до назви невеликого підзаголовка, що конкретизує сутність проблеми, яку досліджують. У назві небажано використовувати ускладнену термінологію.

Текст кваліфікаційної (магістерської) роботи має характеризуватися логічним взаємозв'язком її частин, переконливою аргументацією викладених думок, стислістю і точністю формулювань, виключенням неоднозначних тлумачень, доступністю, конкретністю у викладенні результатів роботи, обґрунтованістю висновків та рекомендацій.

Вимоги до тексту кваліфікаційної (магістерської) роботи:

- текст кваліфікаційної (магістерської) роботи має бути чітко структурованим, поділеним на розділи та підрозділи. В окремих випадках підрозділи можна поділяти на пункти та підпункти. Потрібно стежити, щоб кожен розділ роботи відображав результати наукового дослідження з окремої частини загальної проблеми, щоб кожен компонент було викладено у тексті і одночасно текст був цілісним, а не фрагментарним;

- текст кваліфікаційної (магістерської) роботи має відрізнятися відповідною композиційністю: змістові частини тексту мають бути логічне об'єднані єдиною ідеєю, темою, проблемою, для чого слід забезпечити системний підхід до розкриття теми роботи;

- текст кваліфікаційної (магістерської) роботи має обов'язково містити аналіз фактів, про які йдеться, а також конкретне обґрунтування тих чи інших положень;

- у тексті не має бути повторів, особливо це стосується висновків, які роблять після кожного розділу та загальних висновків;

- текст має бути завершеним;

- у тексті слід використовувати безособову форму викладення (не використовувати авторське «я» або «ми»). Наприклад: «встановлено», а не «я встановив»; «розглянуто», а не «ми розглянули»);

- визначення термінів, які подано в тексті, мають бути обґрунтованими, аргументованими;

- текст має відповідати сучасному українському правописові.

Завершеності, цілісності і зв'язності тексту кваліфікаційної (магістерської) роботи досягають певними спеціальними мовними засобами. Так, способом вираження логічних зав'язків є такі мовні засоби, що вказують на послідовність розвитку думки: (спочатку, насамперед, по-перше, по-друге, отже), заперечення (проте, тим часом, але, однак, водночас, а втім, натомість), причинно-наслідкові відношення (таким чином, завдяки цьому, відповідно до цього, крім того, внаслідок цього, до того ж), перехід від однієї думки до іншої (звернімося до..., розглянемо, зупинимося на..., перейдемо до..., необхідно зупинитися на...,

необхідно розглянути...), результат, висновок (отже, все сказане дає можливість..., підсумовуючи, слід сказати). Під час утворення порівняння найвищого ступеня використовують слова «найбільш», «найменш». Логічні зв'язки між частинами тексту забезпечують складні сполучники підрядності «завдяки тому що», «між тим як», «тому що», «замість того, щоб», «з огляду на те що», «зважаючи на те що», «внаслідок того що», «після того як», «у той час як». Рекомендовано також активно вживати похідні прийменники «протягом...», «відповідно до...», «згідно з...», «у результаті», «на відміну від...», «порядз...».

Нумерацію сторінок кваліфікаційної (магістерської) роботи починають з другої сторінки. Титульну сторінку враховують, але не нумерують. Нумери проставляють у правому куті верхнього поля аркуша арабськими цифрами на відстані не менше ніж 10 мм. Слово «сторінка» не пишуть, а біля цифр не ставлять ніяких позначок.

Нумерація розділів, підрозділів, підпунктів. Розділи роботи повинні мати порядкову нумерацію та позначатися арабськими цифрами. Номер підрозділу складається з номера розділу і порядкового номера підрозділу, відокремленого крапкою (наприклад, 1.1. – перший підрозділ першого розділу). Заголовки мають бути короткі та однозначні.

Основні частини роботи починають писати з нової сторінки. Структурні елементи роботи, такі як «ЗМІСТ», «ПЕРЕЛІК УМОВНИХ СКОРОЧЕНЬ», «ВСТУП», «ВИСНОВКИ», «СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ», не нумерують.

Заголовки структурних елементів і заголовки розділів друкують великими літерами без крапки в кінці, без підкреслювання. Відстань між заголовком і текстом становить 2 інтервали. Заголовки підрозділів друкують жирним шрифтом без крапки в кінці.

Для наукового тексту характерними елементами є ілюстрації, таблиці і додатки. Основними видами ілюстративного матеріалу в науковому тексті можуть бути рисунки, схеми, фотографії, репродукції, діаграми і графіки. Таблиці, графіки і діаграми надають точну інформацію для підтвердження кількісних взаємозв'язків між явищами.

Ілюстративний матеріал необхідно застосовувати в кваліфікаційної (магістерської) роботи тільки тоді, коли він дає змогу краще подати і зрозуміти конкретний матеріал. Ілюстрації мають бути обов'язково «прив'язаними» до тексту роботи і подані відразу після тексту, де на них посилаються, або на наступній сторінці.

На усі ілюстрації повинно бути посилання в тексті, їх нумерують арабськими цифрами в межах розділу (рис. 3.1 – тобто перший рисунок третього розділу). Назва рисунка повинна бути короткою, точною, розташованою після нього.

Таблиці. Таблицю розміщують після тексту, де дають на неї посилання, або на наступній сторінці. Таблицю нумерують арабськими цифрами в межах розділу (табл. 4.1 – тобто перша таблиця четвертого розділу). Назва таблиці повинна бути короткою, точною, надрукованою жирним шрифтом.

Формули. У разі необхідності представлення в тексті кваліфікаційної (магістерської) роботи формул їх подають посередині нового рядка, а нумерацію – з правого боку в дужках.

Загальні правила цитування та посилання на використані джерела. У кваліфікаційної роботи магістра автор повинен давати посилання на джерела, матеріали, окремі результати або цитати з яких наведено в дослідженні. Такі посилання дають змогу відшукати документи й перевірити достовірність відомостей про цитований документ, дають необхідну інформацію щодо нього. Посилатися слід на останні видання та публікації. До огляду літератури з теми дослідження автор додає фундаментальні, найвагоміші, найактуальніші сучасні джерела. Загальні вимоги до цитування:

а) текст цитати починають і закінчують лапками та наводять у тій граматичній формі, у якій його подано у джерелі, зі збереженням особливостей авторського написання;

б) цитування повинно бути повним, без довільного скорочення авторського тексту і без перекручень думок автора. Пропускання слів, речень при цитуванні допускається без перекручення авторського тексту і позначається трьома крапками у круглих дужках (...);

в) кожна цитата обов'язково супроводжується посиланнями на джерело;

г) при переказі чийось думок своїми словами слід бути гранично точним у викладенні думок автора і дати відповідні посилання на джерело.

При прямому цитуванні посилання в тексті роботи оформлюють після цитати, подаючи у квадратних дужках порядковий номер позиції зі «Списку використаних джерел» і номер сторінки.

4. Організація і порядок підготовки до захисту кваліфікаційної (магістерської) роботи

Підготовка до захисту кваліфікаційної (магістерської) роботи передбачає підготовку презентації та доповіді за темою роботи.

Попередній захист кваліфікаційної (магістерської) роботи відбувається в межах переддипломної практики, у присутності здобувачів освіти, наукового керівника та викладачів кафедри, на якій її виконували, згідно з затвердженим календарним планом у встановлений термін.

До захисту допускають магістрантів за умови повного виконання навчального плану. До захисту рекомендують кваліфікаційні (магістерські) роботи, теми яких затверджені згідно зі встановленим порядком; структура, зміст, якість викладеного матеріалу, його оформлення відповідають вимогам до кваліфікаційних робіт магістра; пройшли перевірку на плагіат; оцінені позитивно на попередньому захисті кафедри, отримати рекомендацію кафедри до захисту та мають позитивний відгук керівника.

Для захисту кваліфікаційної (магістерської) роботи у Екзаменаційну комісію подають:

- кваліфікаційну (магістерську) роботу;
- витяг з протоколу засідання кафедри, на якій виконували роботу, про допуск магістранта до захисту;

- письмовий відгук наукового керівника з характеристикою діяльності магістра під час виконання кваліфікаційної (магістерської) роботи;
- рецензію на кваліфікаційну (магістерську) роботу.

Захист кваліфікаційної (магістерської) роботи відбувається публічно на засіданні Екзаменаційної комісії. Здобувач освіти готує для виступу доповідь та ілюстративний матеріал до неї (презентацію). Доповідь (до 10 хвилин) повинна відображати зміст дослідження, його мету, завдання, предмет та об'єкт; обґрунтування вибору теми, ступеня її висвітлення в науковій літературі. Основну частину доповіді присвячують викладенню основних результатів, науково-практичних висновків і рекомендацій за матеріалами дослідження.

Під час публічного захисту здобувач освіти відповідає на запитання членів Екзаменаційної комісії та інших присутніх. Оцінка за кваліфікаційну роботу магістра залежить не лише від її змісту, переконливої доповіді, але й від упевненої відповіді на поставлені запитання та від коментування дискусійних положень. Автор кваліфікаційної (магістерської) роботи має продемонструвати такі вміння:

- логічно та аргументовано викладати матеріал;
- використовувати статистичні та інші методи дослідження;
- володіти навичками узагальнення;
- чітко формулювати висновки;
- відстоювати авторську позицію;
- обґрунтовувати інноваційні підходи до розв'язання завдань дослідження;
- володіти правилами публічного виступу (чіткістю, лаконічністю, граматичною правильністю висловлювань).

Оцінює кваліфікаційної роботи магістра Екзаменаційна комісія за національною шкалою, за 100-бальною шкалою та за шкалою ECTS.

Під час оцінювання кваліфікаційної роботи магістра Екзаменаційна комісія враховує три основні компоненти:

1 – вагомість отриманих наукових результатів та якість оформлення кваліфікаційної роботи магістра;

2 – презентацію та представлення результатів роботи під час офіційного захисту;

3 – оприлюднення результатів кваліфікаційної (магістерської) роботи.

Після доповіді магістра і його відповідей на запитання оголошують відгук наукового керівника та рецензії на роботу. Здобувач освіти надають можливість дати пояснення щодо зауважень. Кваліфікаційну (магістерську) роботу оцінюють на закритому засіданні Екзаменаційної комісії, результат оголошують після затвердження протоколу головою Екзаменаційної комісії.

Здобувачі освіти, які підготували якісну кваліфікаційної (магістерської) роботи, на високому науковому рівні, презентували її під час офіційного захисту, мають наукові публікації та досвід участі в наукових конференціях, можуть отримати рекомендацію Екзаменаційної комісії до вступу в аспірантуру.

Критерії оцінювання кваліфікаційної (магістерської) роботи

№ з/п	Критерії оцінювання	Кількість балів
1.	Вагомість отриманих наукових результатів: • точність та коректність формулювань наукових положень та висновків; - наукова новизна та практична значущість; - актуальність обраної теми наукового дослідження; • чіткість постановки мети та завдань кваліфікаційної (магістерської) роботи та повнота їх реалізації; - відповідність обраних методів наукового дослідження; • обсяг отриманих експериментальних даних та глибина їх інтерпретації; - дотримання наукового стилю викладу інформації Якість оформлення кваліфікаційної (магістерської) роботи відповідно до встановлених вимог	До 50 балів
2.	Представлення результатів кваліфікаційної (магістерської) роботи на офіційному захисті (якість доповіді та мультимедійної презентації, відповіді на запитання)	До 30 балів
3.	Оприлюднення результатів кваліфікаційної (магістерської) роботи: участь у наукових конференціях, конкурсах студентських наукових робіт; – наявність наукової публікації за результатами кваліфікаційної роботи магістра (у друкованому чи електронному виданні); – упровадження результатів наукової роботи в практику, наявність актів впровадження	0-10 балів
Максимальна оцінка		100 балів

ДОДАТКИ

Додаток А

Приклад оформлення титульної сторінки кваліфікаційної (магістерської) роботи

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Державний заклад «ПІВДЕННОУКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ
ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ К. Д. УШИНСЬКОГО»

Навчально-науковий інститут фізичної культури спорту та спеціальної освіти
Кафедра спеціальної та інклюзивної освіти

Кваліфікаційна (магістерська) робота

ТЕМА

Виконала (в): здобувачка (ч)
освітнього ступеня магістра
денної/заочної форми навчання
ОПП «Спеціальна освіта (Логопедія)»
Спеціальності А6 «Спеціальна
освіта»
Іваненко Іван Іванович
Науковий керівник: к.п.н., доцент
Сідоренко Іван Іванович

Одеса – 20__

**Напрями наукових досліджень, які виконуються у галузі знань А Освіта
Спеціальність А6 Спеціальна освіта**

1. Взаємозв'язок сформованості комунікативних умінь та навчальної успішності дітей з порушеннями мовлення.
2. Корекційна робота по підготовки дошкільника до засвоєння письма.
3. Методика корекційно-педагогічного супроводу дітей дошкільного віку в закладах позашкільної освіти.
4. Корекційно-розвиткова робота з учнями молодшого шкільного віку з інтелектуальними порушеннями в умовах спеціального навчального закладу.
5. Корекція звуковимови у дітей молодшого шкільного віку з інтелектуальними порушеннями.
6. Особливості порушень при заїканні у дітей старшого дошкільного віку.
7. Формування зв'язних висловлювань у дітей із загальним недорозвитком мовлення, які мають порушення зору.
8. Використання сучасних методик розвитку зв'язного мовлення учнів молодшого шкільного віку з тяжкими порушеннями мовлення.
9. Організація логопедичної допомоги дітям дошкільного віку в інклюзивній освіті.
10. Корекція мовленнєвого розвитку дітей з ДЦП в умовах інклюзивно-реабілітаційного центру.

**Вимоги до написання відгуку наукового керівника
ВІДГУК**
на кваліфікаційну (магістерську) роботу
зі спеціальності А6 Спеціальна освіта

(тема)

студента (ки) Навально-наукового інституту фізичної культури спорту та спеціальної освіти
Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет
імені К. Д. Ушинського»

(прізвище, ім'я, по батькові)

1. Характер виконання кваліфікаційної (магістерської) (в ініціативному порядку, на замовлення організації, установи тощо).
2. Мета кваліфікаційної роботи магістра.
3. Актуальність обраної теми.
4. Відповідність виконаної кваліфікаційної (магістерської) роботи затвердженому завданню.
5. Ступінь самостійності студента під час виконання кваліфікаційної (магістерської) роботи.
6. Повнота розкриття теми, втілення задуму, наявність використання в роботі напрацьованих раніше матеріалів, передового досвіду у відповідній сфері, галузі тощо.
7. Характеристика теоретичної підготовки (уміння випускника працювати з літературними джерелами, аналізувати теоретичний та практичний матеріал, приймати обґрунтовані рішення, застосовувати сучасні комп'ютерні інформаційні технології тощо).
8. Характеристика практичної підготовки.
9. Знання та дотримання вимог під час виконання та оформлення кваліфікаційної (магістерської) роботи.
10. Розділи магістерської роботи та їх характеристика.
11. Виявлені недоліки.
12. Висновок з пропозиціями, оцінкою та критичними зауваженнями з аналітичним обґрунтуванням кожного спірного чи сумнівного моменту/дискусійного положення.
13. Мотивована оцінка кваліфікаційної роботи магістра за 100-бальною та національною шкалою і шкалою ECTS, відповідність набутих випускником знань, умінь та навичок (компетентностей) вимогам до фахівця і можливість присвоєння йому ступеня вищої освіти «магістр» з відповідної спеціальності.

Науковий керівник

(науковий ступінь, учене звання, посада та місце роботи, прізвище, ім'я, по батькові)
«_____» _____ 20__ р. _____
(підпис)

Особистий підпис наукового керівника, завірений в установленому порядку.

Вимоги до написання рецензії на кваліфікаційну (магістерську) роботу

РЕЦЕНЗІЯ

на кваліфікаційну (магістерську) роботу
зі спеціальності А6 «Спеціальна освіта (Логопедія)»

(тема)

студента (ки) Навально-наукового інституту фізичної культури спорту та спеціальної освіти
Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет
імені К. Д. Ушинського»

(прізвище, ім'я, по батькові)

1. Актуальність теми кваліфікаційної (магістерської) роботи.
2. Характеристика змісту кваліфікаційної (магістерської) роботи.
3. Відповідність змісту виконаної кваліфікаційної (магістерської) роботи затвердженій темі та завданням.
4. Повнота виконання завдань дослідження.
5. Ступінь використання сучасних досягнень технологій.
6. Коротка характеристика виконання кожної частини роботи.
7. Якість виконання, відповідність вимогам державних стандартів.
8. Перелік позитивних сторін кваліфікаційної (магістерської) роботи.
9. Можливість використання (впровадження) результатів кваліфікаційної (магістерської) роботи в практику.
10. Виявлені недоліки.
11. Загальна оцінка кваліфікаційної (магістерської) роботи а також висновок щодо можливості присвоєння випускнику ступеня «магістр» зі спеціальності.

Рецензент

(науковий ступінь, учене звання, посада та місце роботи)

(прізвище, ім'я, по батькові)

«__» _____ 20__ р. _____

(підпис)

Особистий підпис рецензента, завірений в установленому порядку.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Методичні рекомендації до підготовки кваліфікаційних робіт другого (магістерського) рівня. А.М. Попович, О.С. Повідайчик, О.П. Бартош, К.Я. Новосад, О.В. Кацьора. Ужгород: УжНУ, 2022. 35 с.
2. Методичні рекомендації до підготовки кваліфікаційних робіт другого (магістерського) рівня. Н.Є. Афанасьєва, Ж.Б. Богдан, І.М. Ушакова. Харків : ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2025. 38 с
3. <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0155>
4. <http://repository.ldufk.edu.ua/handle/34606048/14508>.
5. <http://repository.ldufk.edu.ua/handle/34606048/14510>
6. <http://repository.ldufk.edu.ua/handle/34606048/14512>
7. <http://repository.ldufk.edu.ua/handle/34606048/14513>
8. <http://repository.ldufk.edu.ua/handle/34606048/14515>

